

Granskning av intern kontroll och ägardirektiv för Täby

Miljövärme AB

Lekmannarevisionsrapport

Täby kommun

KPMG AB

2019-11-01

Antal sidor 10

Täby kommun

Granskning av intern kontroll och ägardirektiv för Täby Miljövärme AB

2019-11-01

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Styrande dokument	5
3.2	Bedömning styrande dokument	7
3.3	Revisionsfrågor	7

Täby kommun

Granskning av intern kontroll och ägardirektiv för Täby Miljövärme AB

2019-11-01

1 Sammanfattning

KPMG har av Täby kommuns lekmannarevisorer fått i uppdrag att genomföra en granskning av den interna kontrollen och ägardirektiven i Täby Miljövärme AB. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Granskningen syftar till att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig och ändamålsenlig och om bolagets ägardirektiv är ändamålsenligt och efterlevs.

Vi kan konstatera utifrån vår granskning att styrelsen de senaste åren arbetat för att uppdatera styrdokument som attestförteckning, VD-instruktion m.m. för att stärka den interna kontrollen i bolagets verksamhet. Styrdokumentet inklusive verksamhetsplan med ägardirektiv och intern kontrollplan beslutas årligen på styrelsens sammanträde i december. Styrelsen följer upp mål, ekonomi och de interna kontrollmålen minst två gånger per år.

Vår sammanfattande slutsats är att:

- den interna kontrollen i bolaget är tillräcklig och ändamålsenlig. Det finns strukturerade och systematiska system och rutiner gällande den interna kontrollen.
- styrelsen följer ägardirektivet och att det i huvudsak efterlevs. Vi uppfattar att det är en risk att punkten i ägardirektivet som hanterar "att bolaget ska arbeta för att fjärrvärmeverksamheten på sikt ska bedrivas i ett öppet nät som möjliggör konkurrens i leveranserna och valfrihet för kunderna" inte kommer att kunna efterlevas, framför allt de närmaste åren.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi styrelsen att:

- fortsätta stärka den interna kontrollen.
- fortsätta att föra kontinuerlig dialog med moderbolaget och kommunstyrelsen om bolagets risker.
- fortsätta följa ägardirektivet och verksamhetsplanen för att åstadkomma det bästa för Täbys kommuninvånare och kommunkoncernen.

2 Inledning/bakgrund

KPMG har av Täby kommuns lekmannarevisorer fått i uppdrag att genomföra en lekmannarevisionsgranskning av den interna kontrollen och ägardirektiven i Täby Miljövärme AB. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Intern kontroll är en process genom vilken bolagens styrelse, ledning och annan personal skaffar sig rimlig säkerhet för att bolagets mål uppnås inom nedanstående områden.

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Styrelser och nämnder ansvarar för den interna kontrollen enligt KL (2017:725) 6 kap § 6. Styrelsen ska också leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet enligt KL (2017:725) 6 kap § 1. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i.

Nämnderna och bolagen skall var och en inom sitt område se till att verksamheterna bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till *att den interna kontrollen är tillräcklig* samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

God intern kontroll är *väsentlig* för att säkerställa att kommunens och bolagens mål inom ovanstående områden uppnås. Om system och rutiner för den interna kontrollen är otillräckliga finns en *risk* för att nämnden och bolagen inte uppnår målen. Revisionen bedömer att denna risk inte är försumbar.

Ett kommunalt aktiebolag ägs av kommunen och är en del av den kommunala organisationen. Kommunfullmäktige ska anta ägardirektiv för respektive bolag där frågor som kommunens direktiv rätt, underställelseplikt vid beslut, finansiering, mål, information/kommunikation, budget, redovisning, arkivfrågor framgår. Det är väsentligt att ägardirektiven är uppdaterade och att bolagen verkar enligt sina direktiv.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med lekmannarevisionsgranskningen är att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig och ändamålsenlig samt att bolagets ägardirektiv är ändamålsenligt och efterlevs. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns det system och rutiner för en tillfredsställande intern kontroll?
- Fungerar system och rutiner på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget en fungerande uppföljning och rapportering av den interna kontrollen?
- Är de väsentligaste processerna i verksamheten dokumenterade?

Täby kommun

Granskning av intern kontroll och ägardirektiv för Täby Miljövärme AB

2019-11-01

- Är den interna kontrollplanen baserad på genomförd risk- och väsentlighetsbedömning?
- Har fastställda mål för bolaget inverkat på valen av kontrollområden i de interna kontrollplanerna?
- Är bolagens interna kontroll integrerad i kommunens samlade system för intern kontroll?
- Är bolagets ägardirektiv ändamålsenligt?
- Följer bolaget sitt ägardirektiv?

Granskningen omfattar Täby Miljövärme AB.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen
- Reglementen för intern kontroll med tillämpningsanvisningar
- Antagna ägardirektiv
- Övriga relevanta styrdokument

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer med VD och styrelseordförande samt kommunens t.f. ekonomichef tillika bolagets controller.

- Fastställda styrdokument som gäller för både kommunens verksamheter och bolagen avseende internkontroll
- Eventuella fullmäktigebeslut
- Dokumentation över bolagens processer
- Dokumentation av utförda riskanalyser
- Dokumentation över bolagens mål
- Upprättade/fastställda internkontrollplaner
- Dokumentation över utförda kontroller
- Dokumentation över uppföljning/rapportering av årets internkontroll
- Dokumentation över handhavande av relativt nyligen implementerat systemstöd
- Dokumentation och bedömning av ägardirektiv och dess efterlevnad

Rapporten är faktakontrollerad av VD, styrelseordförande och t.f. ekonomichef/controller för bolaget.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrande dokument

3.1.1 Ägardirektiv

Täby Miljövärme AB är ett helägt dotterbolag till Täby Holding AB, som ägs av Täby kommun. Bolagets verksamhet omfattar att utveckla och bedriva fjärrvärmeverksamhet i Täby kommun i syfte att öka valfrihet och konkurrens samt minska miljöpåverkan från uppvärmning. Målet är att på sikt skapa ett fjärrvärmenät som ägs av kommunen och som är öppet för konkurrens.

Ägardirektiven för Täby Miljövärme AB innebär:

- Utveckla och bedriva distribution av fjärrvärme i Täby kommun.
- Arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrvärmenätet i Täby kommun för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme.
- Arbeta för att fjärrvärmeverksamheten på sikt ska bedrivas i ett öppet nät som möjliggör konkurrens i leveranserna och valfrihet för kunderna.
- Fortlöpande pröva möjligheterna att minimera affärsrisken för bolaget.
- Arbeta för att fjärrvärmeverksamheten ska bedrivas på ett för kommunen och miljön långsiktigt hållbart sätt.
- Säkerställa att tom kanalisation för fiber förläggs i nybyggnadsområden och infrastrukturprojekt där färre än två ledningsägare lägger fiber.

Mål, policy och program

Kommunfullmäktige fastställer årligen kammungemensamma mål för verksamheterna. Bolagen ska årligen fastställa indikatorer som svarar upp mot kommunfullmäktiges mål. Bolagen ska följa och i förekommande fall anta de policys, riktlinjer eller andra direktiv som fastställs av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska, om inte sekretess föreligger, ha rätt att ta del av handlingar hos bolaget för att kunna utöva sin uppsiktsskyldighet över verksamheten i bolaget. Allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder, som gäller för allmänna handlingars offentlighet i tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen (2009:400).

Täby kommun

Granskning av intern kontroll och ägardirektiv för Täby Miljövärme AB

2019-11-01

Ekonomi och organisation

Bolagen ska ingå i kommunens koncernkontosystem och finansieringsbehovet hanteras på kommunkoncernnivå. Bolagens behov av personal ska i första hand tillgodoses genom att bolagen köper erforderliga tjänster avseende förvaltning, teknik, ekonomi etc. inom kommunkoncernen. Bolagen ska samverka med berörda inom kommunkoncernen för att alltid söka åstadkomma det bästa för Täbys kommuninvånare och kommunkoncernen. Ekonomiska transaktioner mellan bolagen och kommunen ska bygga på marknadsmässiga principer. Bolagen har att följa ägarens föreskrifter avseende revision.

3.1.2 Övriga styrdokument

- Arbetsordning för styrelsen
- VD-instruktion
- Attestförteckning

Samtliga dokument fastställdes på styrelsemötet 2018-12-18.

Bolaget ska även i tillämpliga delar efterleva kommunens beslutade styrdokument, policys m.m.

3.1.3 Bolagets verksamhetsplan för 2019

Verksamhetsplan och budget för 2019 och plan för 2020-2021 fastställdes på styrelsemötet 2018-12-18.

3.1.4 Intern kontrollplan för 2019

Bolagets interna kontrollplan fastställdes på styrelsemötet 2018-12-18.

Enligt den interna kontrollplanen ska den ha sin tyngdpunkt på uppföljning av att ekonomiska rutiner, lagar och policys följs samt att redovisningen är rättvisande och tillförlitlig. Uppföljning och utvärdering av verksamheternas mål som också är en del av internkontrollen görs i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Den innehåller tre kontrollmål:

1. Upphandling

Kontroll av att inköp över 100 tkr per leverantör och år har hanterats rätt enligt LOU, genom att inköp i första hand görs från befintliga leverantörsavtal, inköp under direktupphandlingsgräns dokumenteras och att direktupphandling görs i de fall inköpen överstiger fastställd direktupphandlingsgräns för 2019.

2. Attestregler

Kontroll av att anställda i kommunen eller bolaget med attesträttigheter i bolaget inte har engagemang i företag som bolaget anlitar.

3. Arvoden

Kontroll att rätt styrelsearvode utbetalats.

Redovisning av genomförda kontroller ska göras till styrelsen och till kommunstyrelsen två gånger per år i samband delårsrapportering och årsredovisning.

3.2 Bedömning styrande dokument

Vi bedömer att styrelsen har ett uppdaterat ägardirektiv, fastställt styrande dokument samt en intern kontrollplan med tre kontrollmål för bolaget. Enligt vår intervju uppfattar vi att styrelsen har beslutat att uppdatera bolagets styrdokument de senaste åren för att stärka bolagets interna kontroll.

3.3 Revisionsfrågor

3.3.1 Finns det system och rutiner för en tillfredsställande intern kontroll?

Ja. Vi bedömer att styrelsen och VD ansvarar för den interna kontrollen inom bolagets verksamhetsområde på ett tillfredsställande sätt. Det finns fastställda styrdokument och kommungemensamma styrdokument som stärker den interna kontrollen i bolagets verksamhet och som VD har att leda och styra efter. Det finns även en fastställd intern kontrollplan för 2019.

3.3.2 Fungerar system och rutiner på ett ändamålsenligt sätt?

Ja. Enligt intervju med styrelseordförande, VD och t.f. ekonomichef/controller och dokumentstudier finns strukturerade och systematiska system och rutiner gällande den interna kontrollen. Vi bedömer att de fungerar på ett ändamålsenligt sätt.

3.3.3 Har bolaget en fungerande uppföljning och rapportering av den interna kontrollen?

Ja. Vi bedömer att styrelsen har en fungerande uppföljning och rapportering av den interna kontrollen.

Enligt styrelsens protokoll 2019-09-23 följdes dels ekonomi och mål upp och dels det tre kontrollmålen i den interna kontrollplanen upp. Prognosen för helåret är att båda målen i verksamhetsplanen kommer att uppnås. Prognosen för årets resultat är i nivå med budget. Resultatet av granskningen för kontrollmålen visade inga större avvikelser med undantag av ett inköp där dokumentationen var bristfällig samt ett styrelsearvode hade blivit felaktigt utbetalt men hade justerats.

Uppföljning och rapportering kommer även att ska vid slutrevisionen våren 2020.

3.3.4 Är de väsentligaste processerna i verksamheten dokumenterade?

Bolaget har en anställd, VD som köper tjänster av kommunen. Enligt vår intervju är bolagets processer lika med kommunens processer. I vår granskning ingår inte att granska kommunens processer. Vi gör därför ingen bedömning av revisionsfrågan.

3.3.5 Är den intern kontrollplanen baserad på genomförd risk- och väsentlighetsbedömning?

Nej. Vi konstaterar att bolagets kontrollmål följer kommunstyrelsen fattade beslut om de tre gemensamma kontrollmoment som ska ingå i varje nämnds och bolags interna kontrollplan 2019. Vi bedömer att den interna kontrollplanen inte är baserad på en risk- och väsentlighetsbedömning.

Dock finns i verksamhetsplanen en riskanalys under rubriken riskfaktorer. Enligt VD förs kontinuerlig dialog med moderbolaget och kommunstyrelsen om bolagets risker. Framför allt vid del- och helår.

3.3.6 Har fastställda mål för bolaget inverkat på valen av kontrollområden i de interna kontrollplanerna?

Nej. Vi bedömer att bolagets mål inte inverkat på valen av kontrollmål (se bedömning 3.3.5).

3.3.7 Är bolagens interna kontroll integrerad i kommunens samlade system för intern kontroll?

Ja. Vi bedömer att bolagets interna kontroll är integrerad i kommunens samlade system för intern kontroll. Enligt bolagets interna kontrollplan har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att god intern kontroll upprätthålls i Täby kommun och utformar kommunövergripande anvisningar men bolaget ansvarar för den interna kontrollen inom bolagets verksamhetsområde.

3.3.8 Följer bolaget sitt ägardirektiv?

Ja. Enligt ägardirektivet fastställer kommunfullmäktige årligen kommungemensamma mål för verksamheterna. Bolagen ska årligen fastställa indikatorer som svarar upp mot kommunfullmäktiges mål. Vi konstaterar att i verksamhetsplanen för 2019 finns två mål med indikatorer samt indikatorvärde. Målen avser dels att bidra till kommunens tillväxt genom utbyggnad av fjärrvärmenät och dels att verksamheten i bolagen ska bedrivas på ett hållbart sätt.

Vidare ska bolaget enligt ägardirektivet ingå i kommunens koncernkontosystem och finansieringsbehovet hanteras på kommunkoncernnivå. Bolagens behov av personal ska i första hand tillgodoses genom att bolagen köper erforderliga tjänster avseende förvaltning, teknik, ekonomi etc. inom kommunkoncernen. Bolagen ska samverka med berörda inom kommunkoncernen för att alltid söka åstadkomma det bästa för Täbys kommuninvånare och kommunkoncernen. Som nämnts tidigare använder bolaget kommunens tjänster.

Utifrån vår intervju och dokumentstudier bedömer vi att styrelsen i huvudsak följer ägardirektivet. Vi uppfattar att det är en risk att punkten i ägardirektivet som hanterar "att bolaget ska arbeta för att fjärrvärmeverksamheten på sikt ska bedrivas i ett öppet nät som möjliggör konkurrens i leveranserna och valfrihet för kunderna" inte kommer att kunna efterlevas, framför allt de närmaste åren.

Täby kommun

Granskning av intern kontroll och ägardirektiv för Täby Miljövärme AB

2019-11-01

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin

Certifierad kommunal revisor

Magnus Larsson

Kundansvarig

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.